
EPISCOPUL PARTENIE CIOPRON - UN EROU AL PRIMULUI RĂZBOI MONDIAL

Oana AMBROSĂ*

Cuvinte cheie: *Episcop, Mănăstirea Slatina, Primul Război Mondial, Episcop al Armatei Române.*

Keywords: *Bishop, Slatina Monastery, the First World War, Romanian Military Bishop.*

Abstract

The study is presenting an important and historical moment from the life of the Bishop Partenie Cipron, before becoming a monk, during the time he was a church singer when he was enrolled to fight in the First World War, in 1916. During this battle, he was wounded in 1917 on the battlefield of Cașin-Oituz.

Episcopul Partenie Cipron s-a născut¹ la 30 septembrie / 12 octombrie 1896 într-o familie de bucovineni gospodari, fiul lui Ion Cipron și al Anei Cipron, în satul Păltiniș, azi județul Botoșani, primind la botez numele de Ștefan. A mai avut patru frați și o soră: Ion, Constantin, Vasile, Gheorghe și Maria (maica Augustina).

Urmează primele cinci clase ale școlii primare în satul natal, și din anul 1910, timp de trei ani, Școala de cântăreți bisericești de pe lângă Mănăstirea Gorovei.

Apoi, începând cu anul 1922, efectuează 8 clase la Seminarul Teologic „Veniamin Costachi” din Iași, urmând apoi cei patru ani de facultate la Cernăuți în cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă.

Dezvoltarea sa intelectuală ajunge la un nivel și mai înalt, realizând doctoratul în teologie ortodoxă la Universitatea din Cernăuți. După această etapă, între 1934 - 1935, urmează la Iași, Institutul pedagogic universitar, obținând calificarea de profesor.

Personalitate de seamă pentru istoria României, Episcopul dr. Partenie Cipron și-a început activitatea sa de slujire a Patriei cu mult înainte de a îmbrăca haina monahală și pe cea de Episcop al Armatei și anume ca soldat pe frontul Primului Război Mondial, luptând pentru libertatea națională.

Despre această marcantă experiență aflăm de la însuși Episcopul dr. Partenie Cipron: „*Dacă n-aș fi fost soldat ca și voi, îndurând aceleași greutăți în războiul pentru întregirea neamului, primind și gloanțele dușmanului în trupul meu, a căror semne le port și azi cu mândrie de român, poate că n-aș avea destulă greutate în cuvântul meu. Însă, legătura sufletească ce o am cu părinții voștri, alături de care am*

---

* Muzeograf, Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui.

¹ Comandor (rtg.) prof. dr. Aurel Pentelescu, Ionuț - Constantin Petcu, *Pro Memoria: 120 ani de la nașterea Episcopului Dr. Partenie Cipron (1896 - 2016)*, în „Misiunea”, anul III, nr. 1 (3), 2016, p. 10.

luptat pe front, îmi dă tot dreptul să vă cer cu hotărâre să-mi dați toată ascultarea, iar cuvintele mele să le sădiți în inimile voastre”².

Înainte de perioada zbuciumată a războiului, Ștefan Ciopron era cântăreț bisericesc la Mănăstirea Slatina, din județul Suceava, din 1913 până în 1916. Este recrutat în 1916, urmând serviciul militar obligatoriu la Regimentul 29 Infanterie, Dorohoi (1916 - 1921). În anul 1917 este rănit pe frontul Cașin - Oituz.

La 1 aprilie 1921 este demobilizat cu gradul de sergent³ și se întoarce la Mănăstirea Slatina, unde va fi tuns monah la 4 iunie 1921, fiind apoi hirotonit diacon la 24 iunie 1921⁴.

Pentru vocea sa extraordinară de cântăreț bisericesc este adus la cererea Mitropolitului Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, la Catedrala Mitropolitană din Iași. Peste ani, în 1934, este hirotonit preot la 8 aprilie 1934, pe seama Catedralei Mitropolitane din Iași și hirotesit Arhimandrit la 13 aprilie 1934, fiind numit exarh al mănăstirilor din Eparhia Iașilor.

„Chemarea sub arme a venit firesc, la împlinirea vârstei de 20 de ani, întrucât tânărul Ștefan Ciopron nu era călugăr, doar frate, viețuitor al Mănăstirii Slatina, înscris în registrele mănăstirii din anul 1913, ocupând ascultarea de copist la cancelaria mănăstirii. A satisfăcut stagiul militar obligatoriu, luptând pe front, cu Regimentul 29 Infanterie din Dorohoi, unde a fost încorporat la 1 noiembrie 1916. Potrivit fișei de evidență aflată în Arhivele Militare Române (Unitatea Militară 02405 Pitești), la 15 februarie 1917 a fost trimis la Centrul de Instrucție din Roman pentru a urma școala de caporali la 15 mai 1917. În perioada 15 mai 1917 - 21 februarie 1918, deci timp de 9 luni calendaristice, a fost pe front cu Regimentul 29 Infanterie, când, conform Ordinului de Zi nr. 1328 din 21 februarie 1918 s-a înapoiat rănit”⁵.

Timp de aproximativ 5 ani a stat „sub arme” de la 1 noiembrie 1916 și până la 1 aprilie 1921. *„A fost avansat sergent la 22 aprilie 1918. Pentru ca la 13 iulie 1918 să fie mutat din Regimentul 29 Infanterie Dorohoi la Compania de Jandarmi Botoșani, de unde a fost demobilizat și trecut în completare la 1 aprilie 1921. Așadar, sub arme, de la 1 noiembrie 1916 la 1 aprilie 1921, adică aproape 5 ani, din care 9 luni și jumătate pe front și rănit”⁶.*

Despre acest episod din viața sa, Arhimandritul Dr. Partenie Ciopron spunea: *„De la strana Sfintei Mănăstiri Slatina, acolo unde căutam să psalmodiez cele mai alese melodii bisericești, de lângă mormântul marelui Veniamin Costache, țara m-a chemat, la vârsta fragedă de 20 de ani, sub drapel, în octombrie 1916, ca să contribui cu prețul vieții mele la făurirea idealului visat de veacuri: întregirea neamului sub sceptrul monarhiei noastre. Situația era peste măsură de grea. Trei sferturi din teritoriul țării era cotoplit de dușmani”⁷.*

²Idem, *Episcopii Armatei Române. Biografii. Documente (1921 - 1948)*, Editura Militară, București, 2016, p. 28.

³ Idem, *Jertfă de sânge pentru făurirea României Mari. O pagină luminoasă din viața Episcopului Dr. Partenie Ciopron (1896 - 1980)*, în „Misiunea”, anul V, nr. 1 (5), 2018, p. 9.

⁴ *Ibidem*, p.10.

⁵ *Ibidem*, pp. 10 - 11.

⁶ *Ibidem*, p. 11.

⁷ *Ibidem*, pp. 11 - 12.

Pe front este rănit și situația dificilă și îngrozitoare de la acel moment a fost relatată de însuși Arhimandritul Dr. Partenie Ciopron: „În zorii zilei Sfinților Apostoli Petru și Pavel (29 iunie 1917) când altădată cântam în mănăstire la priveghere, un glonț dușman m-a rănit greu. Ore întregi am stat între viață și moarte, uitat între grămezile de cadavre. Cine se mai putea interesa de cei căzuți, când preocuparea de căpetenie era apărarea frontului cu orice sacrificii. Când mi-am recăpătat conștiința, în cumplite dureri fizice mi-am dat seama cât de puțin contează viața unui om în asemenea împrejurări tragice.” (...) Dar Bunul Dumnezeu m-a scăpat cu viață ca să-L slujesc mai departe, iar pământului țării i-am dat belșug din sângele meu, vărsat pe frontul de la Oituz”⁸.

Nu înainte de a pleca pe front, la vreme aceea, cântărețul Partenie Ștefan, a făcut o promisiune, aceea că dacă va scăpa cu viață, se va călugări la Mănăstirea Slatina: „N-am uitat însă promisiunea făcută la plecarea pe front (către obștea Mănăstirii Slatina, n.n.) că, dacă voi scăpa cu viață, voi intra în monahism, consacrându-mă vieții călugărești; dimpotrivă, la fiecare moment de pericol (pe front, n.n.) ziceam: „Doamne, dacă scap cu zile, Ție îți voi sacrifica restul vieții mele»”.

Pe front este rănit grav la brațul drept iar amintirea episcopului de această perioadă și grija călugărilor și a starețului de la Mănăstirea Slatina, din acea vreme, pentru fratele lor, Ștefan plecat pe front este de neuitat: „În acest timp de cumplită restriște, bătrânii monahi de la metania mea (Mănăstirea Slatina, n.n.) se rugau pentru tânărul frate trimis pe front”. „Ba, starețul a avut grija de mi-a făcut și pomenirile pentru răposați, căci timp de câteva luni neavând nicio știre de la mine, mă socotea trecut în lumea dreptilor. Ce contează un biet ostaș în timp de război, își dă bine seama orișicine. (...) În consecință, am purtat pe umeri situația și astfel, bandajat sumar, am luat drumul spre un spital din spatele frontului. Chin și durere, speranțe și rugăciune către Dumnezeu. Am trecut prin mai multe spitale (Onești, Bacău, Dorohoi, Iași), și în cele din urmă am fost repartizat la spitalul din Târgu Frumos, târg cu nume atât de ilustru în care mizeria abundă și azi (anul 1937, n.n.) până la refuz. Aici, pe un pat comun acoperit cu paie, am fost sortit să aștept vindecarea. Eram mulțumit, căci un călugăr - așa cum mă socoteam de pe atunci - trebuie să fie totdeauna mulțumit. Confort prea bun nu era nici la mănăstire, căci așa cere pravila”⁹.

Starețul Mănăstirii Slatina, de la acea vreme, protosinghelul Vasian Bucovineanu, după ce a aflat că fratele de mănăstire Partenie Ștefan, trăiește dar este rănit a venit pe un viscol năprasnic să-l vadă la spitalul din Târgu Frumos. „Nu am putere de a zugrăvi momentul când, din îndepărtata mănăstire, pe un ger și un viscol năprasnic, starețul, cu o traistă în spate, își căuta ucenicul anonim prin barăcile pline de bolnavi. Întrevederea mea cu el a fost emoționantă până la lacrimi. «Iată iubitul meu ucenic - mi-a zis el -, Dumnezeu te-a încercat pentru a vedea cât ești de tare în credință. De te vei vindeca, să vii iarăși în mănăstire, să nu te duci în lume». Asigurările mele că îi voi urma sfatul, i-au luminat fața. Și de aceea, la 2 - 3 săptămâni, el venea

⁸ Ibidem, p. 12.

⁹ Ibidem.

---

iarăși cale îndelungată, pe jos, ca să-și vadă ucenicul”. (...) Cât de frumoasă și de neuitat mi-a rămas pentru totdeauna această pildă de dragoste creștină”¹⁰.

Experiența frontului, a participării sale în calitate de soldat pe frontul Primului Război Mondial, l-a marcat pe cel care avea să devină Episcopul dr. Partenie Ciopron - Episcop al Armatei Române cu titlul „de Alba Iulia” în formarea sa ca om ales în a lupta pentru țară, credință și neam. Din acest motiv, acesta sublinia importanța preotului militar în mobilizarea și motivarea soldatului în a-și apăra cu prețul vieții țara și credința: „*Ca ostaș, îmi dau seama ce influență are cuvântul preotului, mai ales în împrejurări grele. Și astăzi după douăzeci de ani, am înaintea ochilor figura preotului militar de pe front (preot căpitan rezervă Ioan Dănălache, confesorul Regimentului 29 Infanterie Dorohoi, n.n.), la care mă uitam ca la un trimis al lui Dumnezeu și îmi amintesc cu emoție de cuvintele ce ni le spunea înainte de începerea luptelor, oțelindu-ne sufletele: «Viața unui om - spunea el - oricât de lungă ar putea fi, nu reprezintă aproape nimic față cu veșnicia; deci, a-ți încheia viața mai târziu sau mai devreme, n-are importanță, însă foarte important este felul ți-ai schimbat viața și ce moștenire ai lăsat urmașilor tăi. Acel om se poate socoti pe deplin fericit pe care sfârșitul vieții l-a găsit făcându-și datoria»”¹¹.*

Aceasta a fost pagina de istorie scrisă, în timpul Primului Război Mondial, de cel care avea să devină Episcopul Dr. Partenie Ciopron.

---

¹⁰ *Ibidem.*

¹¹ Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, *Episcopii Armatei Române ....*, p. 85.